

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v soboto 18. septembra 1886.

Letnik XIV.

Četrty stan.

Četrty stan je, kakor njegov prednik — tretji ali kmetski stan — stan trpinov, stan revežev. Narašča in napolnuje se iz žuljavih rok pridnih delavcev, kateri hité od jutra pa do pozne noči za svojim zaslužkom, kakor čebele za medom. In kaj bi ne, saj morajo, če hočejo živeti! Zaslužek je majhen, družina pa navadno velika. Tù je treba pač vsak krajcar res dvakrat okoli in okoli obrniti, preden se izdá, če oče-delavec noče pomanjkanju v svoji družini vrat na stežaj odpreti. Vendar pa dostikrat okoliščine nanesejo, da nesreča za nesrečo tako dolgo pritiska na ubogo delavčevo družino, da ta konečno vendar-le v popolno revščino zagazi. K temu pritisnejo še druge reči, o katerih se do sedaj pri nas ni še toliko čulo, kakor od drugod, ktere pa vendar ubogega delavca do krvi stiskajo, ker mu navadno ves zaslužek poberó. Tiste vnebovpijoče krame mislimo, s kterimi si podjetniki, tovarnarji in obrtniki, ki imajo po veliko delavcev v svojih rokah, premoženje prav na židovsk način pomnožujejo. Vsakemu delavcu se namreč le pod tem pogojem delo dá, da bo v gospodarjevi štacuni blago jemal, kar ga bo potreboval. Za plačilo bota že obračunila v soboto. Navadno je tako blago dostikrat izvrték, kterega brezvestni podjetnik za male krajcarje pri veletreču dobí, kterega ubogemu delavcu potem zaračuni še zdatno višje, kar bi najbolje in naštneje blago veljalo. Na ta način ima uboga para pri enakih, tù pa tam — posebno če je družina vedno večja — tudi pri vedno večjih potrebah čedalje manjši dohodke in konečno čisto na nič, dostikrat pa tudi še pod nič pride. Ali je čuda, če potem poslušá mamljive glasove zapeljivih agentov, ktere anarhizem po svetu pošilja, kateri, če je treba, tudi kaj cvenka v roko spusti?! Ali je čuda, če se družba takih usmiljenja vrednih revežev v svoji obupnosti dvigne čez svoje krvose, pri kterih je dosedaj po mirnem potu zastoj ljudoljubja in krščanske pravičnosti iskala?! Še črv se zvija, če nanj stopiš, pa bi se človek — krona stvarjenja — ne!

Poslednja spomlad kazala je v tem oziru posebno po severo-zapadni Evropi jako razburjeno lice.

Po Francoskem in po Belgiji so bili delavci skoraj povsod kvišku. Le s težavo in še le potem posrečilo se je vladam upor poravnati, ko so delavci opravičene zahteve svoje dosegli. Belgiška vlada pa s tem še ni bila zadovoljna. Rada bi bila stvari prav na dno pogledala, ter je za to postavila takozvano delavsko komisijo („Commission de travail“), ktera je jela po vzrokih pozvedovati, zakaj da so prav za prav delavci v tako revščino zagazili in zakaj da so nezadovoljni. Da se bo tù marsikaj nepravilnega odkrilo, si je vsakdo že mislil. Da bo pa komisija na take vnebovpijoče oderušnosti naletela, to se pa na Belgiškem skoraj nikomur ni sanjalo. Ne le, da že gmotna stran delavčeva sama na sebi ni, da bi jo človek zavidal in ne le, da je tudi njihovo dušno stanje nad vse pojme žalostno, so se delavci tudi še osebno v socialnem življenju na nezasišan način ožemali.

Uradno dokazana so dejanja, da je na Belgiškem veliko tovarnarjev, ravnateljev in inženirjev po tovarnah, ki imajo svoje štacune, kjer morajo njihovi delavci ves svoj živež kupovati. In kako ga kupujejo?! Mnogo dražje ga morajo plačevati, kakor se boljše blago po drugih prodajalnicah dobiva. Tako so bili delavci vseskozi prisiljeni kilogram navadne kave plačevati po poltretjem pa tudi po polčetrem franku, drugod se je pa prav tisto blago po 1-60 ali k večjemu po 1-80 frankov dobivalo. Prav tako delalo se je pri drugem blagu. Tako postopanje ni prav nič družega kakor živa odrtija in ljudem, ki si na ta način premoženje zbirajo, veljajo pesnikove besede:

„Vi, ki zaklade zbirate
Iz bližnjikov krvi,
Ki reveža odirate —
Prah bote tudi vi!“

Toda k stvari! Komisija, ktera je jela po vzrokih stikati, šla je od tovarne do tovarne, od selišča do selišča. Žal, da se ji niso upali na mnogih krajih delavci vseh svojih ran niti razkriti, boječ se, da jih krvosei gospodarji iz službe spokajo, ako bodo grozno resnico obelodanili. Najhuje se je godilo delavcem na Flamskem, kjer so jih tovarnarji v pravem pomenu bode kar ožemali in odirali do golih kosti! Tako jih imajo v pesteh, da se delavci po Flamskem že kar bojé pred komisijo, ktera jih po vzro-

kih njihove bode izprašuje, temveč rajši molčé in trpé, le da še ob ta ljubi če tudi silno grenki kruhek ne pridejo, ki ga še imajo. Drugi zopet bi bili prišli, toda zahtevali so, da komisija ne dovoli ob enem njihovim gospodarjem navzočnosti pri komisiji, kedar se bodo delavci izpovedovali, sicer nočejo nič povedati. Res žalostno, da se v tako napredni deželi, kakor je Belgija, take reči godé, če tudi čuda ni. Kakor je znano, so vsa taka podjetja v rokah liberalnih brezvercev in kaj se tak človek briga, če svojega bližnjega do kosti odere?! Kaj mu je mari zapoved krščanske pravičnosti, ker je ne pozná, kaj je ljubezen do bližnjega, ker ne vé, kedo je njegov bližnjik!!

Da bi se žalostne razmere kolikor toliko zboljšale, sestavil je dobro znani nacional-ekonom Emilij de Laveleye, občežnan iz svojih razprav o bolgarskem vprašanju, s kterim se je v najnovejšem času obilno in temeljito pečal, sledeč spored, po kterem naj se neznosne razmere belgiškim delavcem in njihovo socialno življenje po možnosti zboljšajo. Laveleye predlaga: Vpelje naj osebna vojaška dolžnost, kakor jo pravičnost zahteva. Brez milosti naj se zatira alkoholizem (šnops in drugi likerji), na kar naj se naloži največji davek, čegar dohodek naj se potem obrne za javna dela, pri kterih naj imajo delavci, ki so brez dela, svoj zaslužek. Železnice naj se ne smatrajo za izvor dobička, pač pa za sredstvo, ki naj pomaga rešiti belgiško obrtnijo škode, ktera ji preti po inostranski carini. Poduk v celi državi naj bo brezplačen, ter naj se pri njem gleda posebno na versko, нравno in razumno izgojo delavcev in to temveč, ker so vsakojake preosnove, naj bodo še tako priproste, ali pa Bog vé, kako radikalne, le s tem pogojem možne. Ustanové naj se spravljivi odbori, ki bodo imeli nalogo delavce podučevati, da se v mnogih slučajih plača ne dá povišati, temveč da jo bo tù pa tam še pomanjšati, skrčiti treba. Ob enem bo treba novih postav za uravnavo časa za delo po rudnikih in tovarnah, kakor je že vpeljano po Švicarskem, na Angleškem in drugod. Zasobniki in društva, ki imajo denar, pa ne vedó kam z njim, naj zidajo z njim delavska stanovanja. Bogataši in velikaši naj pa prenehajo denar zapravljati na način, ki reveža le draži. Naj

LISTEK.

Trpljenje katoliške cerkve na Ruskem.

(Dalje.)

Dva duhovnika, ki sta že nekaj znala o zdraviloslavlji, sta se pod navodom ruskih zdravnikov dalje izobražila, da sta zamogla postreči bolnim sobratom. Vlada jima je dovolila, da sta smela tudi poznan-skim Buriatom dajati zdravil in pri taki priliki so tudi storili za dušo paganov, kar je bilo mōči. Da so bolne duhovnike ložje ozdravljali, so delili vso Tunko v pet okrajev, vsak okraj je imel svojega strežaja, in duhovnik, posebno priljubljen in postrežljiv, je imel vrhovno vodstvo nad strežbo bolnikom.

„Krščansko usmiljenje pa je tudi mrličje pokopavati.“ Tudi za umrle sobrate so skrbeli pregnani duhovniki. Pokopališče v Tunki je bilo strašno zanemarjeno; ni bilo ne plota, niti znamenja odrešenja. Mrtvaške kosti so zveri izkopavale. Vzrok temu so bili Rusi, kterim primanjkuje prave vere.

Kdor dolgo med ruskimi vojaki živi, prepriča se na svojo žalost, da ljudje nimajo prave žive vere, marveč poznajo le praznoverne navade in šege, ki se naslanjajo na obrede pravoslavne cerkve. Redovnik, ki se je povrnil iz Sibirije, je pripovedoval, kakor se verjetno poroča, da je slišal na svoja ušesa, kako se je hndoval sibirski kmet, da je vlada prepovedala moriti stare ljudi, ki niso za delo več sposobni! Ljubezni starišev do otrok in otrok do starišev ne poznajo. Otroci ne smejo s stariši skupaj jesti; dokler ne dorastejo, jih imajo komaj za ljudi. Ni toraj čuda, da tudi od svoje strani starišem merijo z enako mero in da ne spoštujejo pokopališča ranjkih.

Prognani duhovniki so kupili z gozdom obraščen prostor ob Irkutsku za pokopališče, naredili so močen plot okoli njega in napravili vrata, da so je zapirali. Vsako leto jih je smrt mnogo pobrala. Mrtve so pokopavali slovesno, kar le mōči. Vsi duhovniki so se vdeleževali sprevoda. Prvi s križem je hodil star kapucinski brat, za njim so šli duhovni v vrstah, pevaje psalm: „Miserere“; k sklepu je prišla krsta, ktero so nesli duhovniki. Spoštujejo so

se umikovali Rusi sprevodu. Duhovniki so dosegli toliko, da so jih spoštovali njih neprijatelji, a ljubili jih niso. Mrzli, kakor sneg po Sibiriji, so bili Rusi do trpljenja prognanih duhovnikov. Tolažili so se s tem, da tudi Jezusa niso ljubili njegovi neprijatelji, dasiravno je njegovo srce gorelo iz ljubezni do njih. Poglaviten vzrok, zakaj da Rusi niso marali za duhovnike, ni bila poljska narodnost, marveč katoliška vera. Za umrlega sobrata je vsak bral sv. mašo, ne zaradi obljube, marveč, ker jim je srce to veljevalo. A vsi duhovniki niso mogli maševati vsak dan. Kaj pak, da so s časom in na skrivnem 40 koč postavili in vredili za kapele, kjer so v temni noči opravljali daritev sv. maše.

Kolikorkrat je vlada to zvedela, je prepovedala ter jim vzela mašno obleko. To so si sami napravili, a kolikorkrat so jim jo vzeli, napravili so drugo, kaj pak silno ubožno. Ko je bilo dovršeno sveto opravilo, so vse pospravili in poskrili, niti ni bilo sledú o temu, da so tam služili sv. mašo. Da so ovaduhe zmotili, opustili so pozneje kapele, in so sv. mašo služili v svojem stanovanju. Sv. oče Pij IX.

ga rajši spravljajo za svoje otroke. Vpeljejo naj se povsod kmetijske šole, napravijo naj se železnice, ki bodo, kar se dá poceni vozile: proč pa z varstveno carino, ktera nam kruh in meso podražuje. Od te ima korist le 21.000 posestnikov, milijoni konsumentov pa škodo. Kar je pa poglavitna reč pri vsem načrtu, pride pa sedaj, in to je krščanska milosrčnost, ktera reformatorja še le sposobnega dela, da mu je mogoče za ljudski blagor v resnici kaj dobrega storiti.

Tako misli Laveleye zboljšati socijalno življenje na Belgiškem. Poštene misli ima, prav bi bilo, ko bi mož našel povsod najkrepkejo podporo. Ali naša misel je, da vse to (vsaj glavna načela) se najde krajše in boljše izraženo v krščanskem katekizmu in pomagalo bo le to, kar se na krščanska načela opira ter pošteno izpeljuje. Zdavnej že bi se pomočki našli, naj bi krščanski duh izmed ljudstev ne bil zginil, pa tudi gotovo četrtemu stanu delalcev ne bo pomagano, dokler se krščanski duh nazaj ne povrne. „Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam“, Psalm 726. (Če Gospod ne varuje države, zastoj čuje čuvaj.) Da — zastoj — naj se tudi liberalni svet vpira in brani, kolikor se hoče. Kedar pač se bode že spregledalo! Za četrti stan se mora pa vsakako in hitro nekaj storiti, kar ga bo spravilo v prave trdne meje, sicer bo gorje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. septembra.

Notranje dežele.

Slovanom v Brnu na Moravskem se je do najnovejšega časa slaba godila. Nemci so jih grozno pestili; največ so si pa prizadevali s pomočjo nemških šol, jim mladino odtujiti in pokvariti. Čehi so prišli do prepričanja, da čegar je šola, tistega je tudi bodočnost, ali kakor pri nas pravimo: „kar se Janezek izučil, to tudi Janez zna“, ter so jeli skrbeti za ustanovitev čeških ljudskih šol, ktere so s časoma s pomočjo šolske postave tikajoče se druge narodnosti v deželi, vrinili v občinsko oskrbovanje. Že precejšnje je število čeških ljudskih šol, ki so se vse jele od leta 1877 semkaj iz tal dvigati. Ljudska šola pa otročji vrt, to je bilo, na kar so česki narodnjaki vso svojo pozornost in požrtovalnost obračali in reči moramo, da ne zastoj. Sedaj imajo že tri ljudske šole na občinske stroške, za četrto zasobno petrazrednico se pa tudi že poganjajo, da jo jim občina na svoje stroške prevzame. Za nežno mladino skrbi pa lepo število otroških vrtov, da jih ne odtuji Nemeček češki narodnosti. Tako bi bilo možkemu naraščanju v resnici prav lepo preskrbljeno za krepek razvoj in za zanesljivo bodočnost. Nikakor pa do sedaj ni bilo mogoče tega o dekliški izgoji trditi, ker je Čehom v Brnu posebno dekliških šol z višjimi razredi manjkalo. Vsled tega se je mladi ženski zarod tako popačil v nemških izobraževaliških, da so se izšolane doma sramovale češčino govoriti, ter so le nemščino obrajtale. Sedaj bo pa tudi tega konec, kajti žensko izobraževalno društvo „Vesna“ odprlo je 16. t. m. zasobno žensko izobraževalno šolo, kjer se bodo učenke podučevale v ženskih ročnih delih in v gospodinjstvu ter v vsem drugem kar je današnji dobri gospodinjji treba. Poduk se bo vršil na podlagi češkega jezika. S tem je češki narod na Moravskem odločno zopet za lep korak naprej v narodnostnem oziru, kajti kdor žensko pridobi za katerokoli narodnost, pridobi ž njo navadno celo bodočo družino. Vendar pa s tem delovanje moravskih Čehov na šolskem

polji še ni končano. Še hodi več nego 2000 čeških otrok v nemške šole in tudi ti se morajo v česke šole spraviti. Delajo se tudi že priprave za to.

Kako misli **Košut o Bolgarih** in kako naj bi po njegovih mislih Avstrija na Balkanu postopala, razvidno je najbolj iz njegovega pisma, ktero smo včeraj memogredé na tem mestu omenjali. Košutove misli so deloma resnične, če tudi čisto madjarske in se mi prav zaradi tega le deloma vjemamo ž njimi, ker ravno na Balkanu ne vidimo še tako črno, kakor Košut. On piše: „Orientalno vprašanje ni družega, nego spojitev ruskega razširjanja po Balkanu v zvezi s panslavizmom. Lastni obstanek toraj Avstriji že sam zapoveduje, da naj se temu razširjanju vstavlja kolikor le more, ob enem naj pa samostalnost slovanskih narodnostij ondi podpira, kolikor se le dá proti ruski samogoltnosti. Knez Bismark je šel menda iz zgolj strahu, da bi si Francozje in Rusi ne segli v roke, med kozake, kar se bo Nemcem prej ali kasneje še britko vtevalo! Nam, avstro-ogerskim narodnostim, tega ne bo potreba, da bi Rusom na ljubo za njimi klečeplazili; mi ne smemo ruskih želj po svetovnem gospodarstvu pospeševati, ako nočemo na lastni pogin delati. V orientalnem vprašanju imata Avstrija in Ogerska skupne interese, ki so ob enem interesi naše dinastije. Ako se hočemo nevarnosti ogniti je neogibno potrebno, da vsi trije faktorji skupno delujejo. Dobro vem, da bi bil ta moj opominj habsburško-lotarinški cesarski rodovini na korist, če bi si ga hotla k srci vzeti, kljubu temu pa tudi pozdravljam vsak dobiček, ki ga je napravila s tem, da je pomagala skrbeti za vtrditev obstanka moje domovine. Jaz ne ljubim avstrijskega orla v moji domovini, vendar pa ne želim, da bi ga Rusi sožgali in groza me obhaja pri mislih, da bi morda prav moja domovina utegnila ognjišče postati za tisto sožiganje.“ Nekoliko mož že utegne prav imeti, vsega pa nikakor ne. Košut je pesimist, za to mu pa tudi vse na hudo vreme kaže. Da se pa za lastno kožo boji, ima že prav; mož je menda prepričan, da Madjari ne bodo sodnjemu dnevu trobili, za to pa že sedaj govori o ognjišču, kjer mislijo Rusi avstrijskega orla peči.

Položaj, oziroma razmere med **Avstrijo** in **Angleško** je posebno dobro pojasnil „Pester Lloyd“, ki v resnici žeblja ni mogel bolje na glavo zadeti, kakor ga je. Angleži so namreč vedno le nam nametnikovali, češ, Vaša čast je po ruskem postopanju popolnoma žaljena. Maščujte se! John Bull je mislil, da bo Avstrija res kar kviško planila in rekla; „Saj je res; Rusijo moramo zavrtniti!“ Avstrija si je pa to premislila in nekako v njenemu imenu rekel je „P. L.“: „Čemu bomo mi za Angleže kostonj iz žrjavice brskali na Balkanu, ki nismo niti ognja zakurili, niti kostonja vanj nasuli? Naj se gospodje Angleži še tako sklečujejo, da bi sami takoj to nalogo prevzeli, če bi le količkaj prida armado imeli, in da bi bil tak boj za nas silno časten! Vse jim radi verjamemo, pravi „P. L.“ dalje, toda nadjamo se, da nam ne bodo zamerili, če za sedaj tako čast odločno odklanjamo in to iz finančnih, kakor tudi iz političnih razlogov. Da pa gospoda v Londonu ne bo mislila, da je nimamo radi, drznemo se ji dati tudi dober svet. Ker ji je toliko na Battenbergu ležeče in na kaki osveti nad Rusi, odstavi naj svojega dosedanega indiškega namestnega kralja, lorda Dufferina, ki ni še prav nič storil, in o njem ne čitamo družega, kakor to, koliko je tu pa tam čaja popil. Če bi ne imel še zadosti službenih let, naj mu jih le brez skrbi še toliko dodá, da jih bo zadosti in hajdi v pokoj z njim! Na njegovo mesto postavi naj pa mladega, bojevitega Aleksandra za namestnega kralja. Ondi bo mož veliko bolj na svojem mestu, ter bo lahko razpenjal orlova svoja krila, veliko bolje, kakor pa v mali Bolgariji; kajti ondi bo lahko Rusom pokazal, kdo da je in kaj da zna. Ob enem se bodo pa Angleži s tem nad Rusi tako osvetili, da pač bolje ne morejo, kajti postavili jim bodo v Indijo moža, ki ga v Evropi ne marajo in ta bo imel nalogo, da bo Rusom sapo zapiral. Videli bodete, kako

hitro se bo vsa ruska pozornost iz Balkana v Azijo obrnila.“ No, nasvetu se že od daleč vidi, da ga ni resno jemati, vendar se mu pa marsikaj resničnega ne more odrekat.

Vnanje države.

Iz Bolgarskega so najnovejše novice sledeče: Vojski se je strogo prepovedalo s civilisti v kakoršnji-koli politiko spuščati se, ker to nikamor drugam ne vodi, kakor do medsebojne razburjenosti. Kdor bi temu nasproti delal, ga bodo takoj zaprli. Proti Gruevu in Benderevemu, kakor tudi proti vsem drugim uporniškim častnikom se bo vkljub Bismarkovi in ruski želji vendar-le začela stroga preiskava in bodo vsi kaznovani, kajti Mukhtarov, kakor tudi Nikolajev sta se oba izrekla, da če se uporni častniki ne bodo kar najstrogeje kaznovali, na Bolgarskem ne bo nikdar miru, ker bodo nezadovoljni častniki vsak čas lahko sablo iz nožnic vlekli in revolver nabit v roki držali. V sobranji je vlada predlagala nakup knežjega nepremičnega premoženja, ktero se je na poltretji milijon frankov cenilo; dolgá je pa knez na njem zapustil 840.000 frankov pri nacionalni banki. Sreča zanj, da je tako zgodaj odšel, kajti „Pester Lloyd“ je nekje zvedel, da je preiskava proti zarotnikom že jasno dokazala, da sta bila dva Črnogorca najeta, ktera bi bila imela kneza umoriti. Odgovornost za resničnost prepuščamo „Pester Lloyd-u“. Sobranje je tudi odobrilo kreditni predlog za tistih 100.000 frankov, ki so jih knezu pri odhodu v roko stisnili. Ob enem se je pa tudi vlada pooblastila, da smé že poprej dovoljene 3.300.000 frankov takoj na posodo vzeti, da bo saj za prvo silo z denarjem preskrbljena. Budget za leto 1887 se je odobril z 43 milijoni frankov dohodkov in 45 milijonov stroškov. Po tem takem bo prihodnje leto dva milijona primanjkljaja — v taki državi, kakor je Bolgarska že precej občutljivo.

Včerajno politično novico: **Črnagora se oborožuje**, popolnujemo danes še toliko, da je ta mala, pa vrlo junaška država že zdavnej sklenila svojo vojsko današnjim razmeram primerno preosnovati in oborožiti. V ta namen podal se je tudi senatni predsednik Božo Petrović v inostranstvo, kjer je naročil nekaj baterij Kruppovih topov, 30.000 zadovskih pušek in precej veliko streliva. Kar je mož nakupil, je tudi takoj plačal. Naročeno blago vkrcali so v Hamburgu na parnik, ki je takoj proti Adriji odrinil, kjer je te dni ostal v Kotorski luki. Več črnogorskih častnikov prišlo je ob enem v Kotor došlo blago sprejemati. Iz tega pa, pravijo, ni še treba sklepati, da morda Črnagora kaj slabega namerava, ali da misli celo na Balkanu proti Bolgariji svojo srečo poskusiti. O ne, temveč je po zagotovilih iz Balkana dohajajočih knez Nikola še vedno prepričan, da njegova ura še ni prišla, in da mora še mirno čakati, kaj mu prinese bodočnost. Tudi princ Karadjordjević menda še ni napravil nobenih korakov, ki bi bili sposobni vzbujati sum, češ, Črnogorec ga bo podpiral.

Rusija in Angleška že druga drugi očitata svoje nakane na male balkanske države. Angleži ob vsaki priliki Rusom podtikajo samogoltno misel prisvojitve balkanskih deželá pod svojo oblast. Rusi pa tako podtikanje odločno odbijajo, trdč, da na osvojitve teh držav nikdo ne misli in še nikdar mislili niso, pač pa jim je mnogo na tem ležeče, da se nobena druga velesila ne vtika v njih zadeve. Laž je, če Angleži trdijo, da je bila njihova prvotna misel balkanskim državicam na lastne noge pomagati. To je izvirna ruska misel. Angleška takega načrta niti zmožna ni, ker je že tisočkrat preračunila, in se je ravno tolikrat prepričala, da se ji ni nobenega dobička nadjati. Zato pa kramarska velesila tudi družega ne namerava iz balkanskih držav napraviti, kakor protirusko zvezo, ktera bi se s časoma lastni narodnosti odtujila in jo vničila. Tako razmotrujejo sedanji položaj „Mosk. Vedom.“ Angleži pišejo pa ravno nasprotno. Razvidno je iz vsega dosedanega ruskega postopanja, da bi si Rusi pač prisvojili balkanske države v tem smislu, kakor si je Prusija prisvojila nemške države, če bi se to dalo

je v očetovski ljubezni ubogim pregnancem privolil vse mogoče olajšave; namesto pozlačene patene so smeli rabiti navaden kos bele ploščevine, namesto kelhov navadne steklene kupice za vodo, ki pa potem niso smele biti za drugo rabo.

Mašne oblačila so duhovni sami sešili, mašne knjige so prepisovali v dolgih zimskih večerih. Nekterikrat so se predrznili duhovniki, da so imeli slovesno službo božjo. Tako so enkrat obhajali zlato mašo duhovnika, starčka pri 80 letih, kterega je ruska vlada kljubu njegovi starosti tirala do kitajske meje, s slovesno veliko mašo z asistenco dijakona in subdijakona. Ko je bil otvorjen Vatikanski cerkveni zbor, spominjali so se tudi duhovniki v Sibiriji tega velevažnega dogodka in so sklenili, da ima vsak mašnik za vrstjo sv. mašo opraviti za srečen izid tega zbora.

Pri takih slovesnostih morali so vse tajno izvrševati, postavili so straže, da bi bile nevarnost razodele pravočasno. Enkrat v letu so pa imeli v Tunki tudi javno službo božjo, kedar je namreč

katoliški župnik iz Irkutska vjetnike obiskoval. Sedanja župnik se imenuje Kristof Svernicki in je duhovnik vreden vsega spoštovanja. Ko se je zvedelo, da pride župnik, okinčali in ozaljšali so javno kapelo, kar le moč lepo. Koliko veselje, slišati še enkrat peto sv. mašo! A s solznimi očmi se je spominjal marsikteri svoje zapuščene farne cerkve, mislil je na tiste dneve, o kterih je v sredi svojih vernih opravil sv. mašo ob nedeljah in praznikih. A le hitro je minul ta edini javni praznik vsega leta. Župnik je odšel in začelo se je zopet žalostno življenje trdega vsakdanjega vjetništva. Stoinpetdeset duhovnikov, ki so ravnokar bili v duhovski opravi ali v redovni obleki okoli altarja, kakor Bogu posvečena vojna, obleklo je vsakdanjo delavniško sukno in šlo na delo. Eden šiva, drugi koplje, ta drvari, in tako se trudi vsaki, da si služi svoj kruh v potu svojega obraza. Enako gré dan za dnevom, mesec za mesecem, leto za letom, vse ostane pri starem, a tudi želja po demovini ne vgasne v srcu. Leta 1868 je bil naznanjen cesarski oglas, ki

je dovolil, da se smé povrniti 60 ljudi iz Sibirije, sicer ne v svojo domovino, vendar pa v sredo ruske zemlje. Marsikdo je upal, da bode to njega doletelo! a mine mesec za mesecem in leto za letom, in upanje ostane le upanje. Še le leta 1871 so izvršili ta cesarski oglas, a namesto 60 so jih izpustili le 33 in duhovniki so bili vsi izključeni od te milosti. Da bi to opravičili, naročili so vodju kozakov, ki je bil v Tunki, naj naredi duhovnikom slabo spričevalo. Ko je ta rekel, da tega ne more storiti drugače, ako navede kakošno dejanje, a to bi si mogel zmisлити, očitali so mu, da ne pozna vojaške pokorščine in odtegnili so mu plačo za tri leta. Zdaj so bili pa vendar-le prisiljeni dovoliti nekterim duhovnikom, da se smejo povrniti, a še le avgusta 1873, toraj pet let potem, ko je bil izdan cesarski oglas.

Preteklo leto je car „v znamenje posebne naklonjenosti“, pomilostil 38 duhovnikov, drugi živé še v Tunki. Namesto teh, ktere smrt iz pregnanstva pripelje v pravo domovino, pripelje vsako novo leto

brez privoljenja Evrope storiti; po drugi strani bi jim pa tudi Angleška rada zmešnjavo delala, če bi kaj prida vpliva na Balkanu imela. Lahko bi ga bila imela, če bi bila do stiskanih Bolgarov kaj več srca kazala, kakor ga je. Bolgari so sprevideli, da ima Angleška za nje le lepe besede, za Turčijo pa vse drugo, in so se zaradi tega od brezsrdnih kramarjev obrnili. Najboljša, če jo bodo znali umno speljati, bo tam doli sedanja avstrijska politika, ki se je menda za to odločila, da naj Balkan za balkanske narode ostane. Avstrija menda namerava ondašnje države spodbujati k medsebojni tako zvani balkanski zvezi. Kdo bo imel pa več vpliva na tisto ali Rusija ali Avstrija, pokazala bo pa bodočnost in diplomatska spretnost.

Izvirni dopisi.

Iz Loškega Potoka, 17. sept. 13., 14. in 15. sept. smo imeli mir pred novim obolenjem za kolero; umrle so pa od 12. do 13. sept. vse štiri na Hribu nanaglo obbolele osebe in sicer po 2 in 2 v dveh hišah. 16. sept. sta zbolela na Hribu ena 18 let stara žena in 1 fant. Ta mlada soproga je zjutraj še pekla kruh za Malotoške pogrebe, bila še okoli osme ure pri zdravniku, a ob 4. uri popoldne bila je že mrtič. Istotako sta 16. sept. na novo oboleli dve osebi in sicer 1 v Travniku, druga v Srednji vasi. Prvi pojav v tej vasi.

Do danes 17. sept. je toraj umrlo za kolero 24 oseb od 48 obolelih in sicer je bilo za kolero bolnih na Hribu 10, a umrlo jih je 9, v Travniku je bilo bolnih 37, od katerih je umrlo 15, ena žena je bolna v Srednji vasi za kolero. — Razun 3, ki so po 3—5 dni ležali bolni, so vsi drugi pomrli v veliki večini v 12. do 24 urah, ostali pak v 48 urah. Kar jih ni pomrlo, so večinoma že zdravi, deloma se še zdravijo. 48 koloroznih oseb se je toraj javilo in prosilo zdravniške in duhovne pomoči.

Najbolj neusmiljeno je žela kolera na Hribu, kjer jih je razun enega vse pobrala, vse jako naglo, najmlajše celo v 8 urah. Tri vasi so toraj okužene, ker se je v Srednji vasi z prvim slučajem pojavila, kjer se je močno bati razširjenja. Ker ni 13., 14. in 15. sept. noben na novo obolel, smo trdno upali, da se od nas poslovi kolera v kratkem času. Toda izučila nas je, da če 3—4 dni preneha, potem huje razsaja. Bog se nas usmili kaj kmalo!

„Slovenčev“ dopisnik K. iz Loškega Potoka v št. 211, v kateri zaslužno hvalo daje izdelovalcu svetnikov, se moti, ako misli, da jih je izdelal g. Jože Grošel; kajti naš altar s svetniki vred je izdelal g. Matija Ozbič iz Kamnika. S tem bodi pomota dopisnikova popravljena.

S Pivke, 17. septembra. Zdravstveno stanje na Pivki je doslej prav vgodno. Zbolelo in tudi pomrlo je sicer mnogo otrok poprejšnje mesece, za škrlatinko in davico, zlasti v Trnju in v Št. Petru, toda med odraslimi ni bilo kake hujše in splošne bolezni. Tudi kolera nam prizanaša. Po vsi Pivki nismo imeli še nobenega slučaja in videti je, da nas kolere — komisija v Št. Petru — res dobro varuje. Pripetilo se je sicer že večkrat, da je kak popotnik na železnici potoma obolel in bil v Št. Petru po zdravniku pregledan; v bolnišnico, ki je sedaj popolnoma izdelana in s potrebno notranjo opravo previdena, pa ni bilo treba nobenega pe-

zopet tega ali onega mašnika iz poljske zemlje v Sibirijo in tako se njih število ni zmanjšalo nič kaj posebno. Dosihmal se je našel med njimi le samo edini „nevrednež“ ki je odstopil od dneva britkosti; naj mu trpljenje njegovih sobratov sprosi milosti spreobrnjenja. Od drugih se more reči, da stano vitno vstrajajo v svojem groznem trpljenju, v katerem jih podpira le bratovska ljubezen in pa — pomoč od zgorej.

Naj bi njih trpljenje privabilo milost božjo na pomandrane cerkve in razkropljene čede vernih. Nam pa služijo blagi spoznavalci v izgled in tolažbo. S sv. Pavlom morejo reči, da so za sv. vero pretrpeli tepenje in ječe, trud in bolečine, zaničevanje in obrekovanje. To smejo povedati sebi na čast, ker tudi sv. Pavel se je hvalil z verigami, s tepenjem, ki ga je prestal zavoljo Kristusa. Ti spoznavalci so na slavo katoliški cerkvi.

ljati. Ker je bolnišnica Št. Peterska prazna in brez varha, ni čuda, da je v nedeljo ponoči nek tatovič rjuhe s postelj pobral in odnesel.

V sredo so prijeli v Št. Petru delavca, ki je za šalo v vagonu z revolverjem streljal. Imel je sicer patrone brez svinčenk vtaknjene, njegovim tovarišem v vagonu se je pa vkljub temu ta šala nevarna zdela. Ko se pripelje v Št. Peter, so ga orožniki kar vklenili in v Postojno tirali.

Kolera je začela prav močno moriti v vaséh Rupa in Skalnica fare Jelšanske, ki je soseda Trnovski. Umrlo jih je že 20.

Po dolgem prestanku imamo danes precéj hudo in mrzlo burjo. Prišel je njen čas. Od slej bomo njeno bučanje pogostoma čuli in čutili. Neprijetna je včasih, toda zdrava.

Domače novice.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Alojzij Puc postal je župnik v Hrenovicah. Č. g. A. Pajer gré za župniškega namestnika na Koprivnik; na njegovo mesto pride v Komendo č. g. dr. Janez Janežič; č. g. Janez Nemanič pride v Grad in č. g. Pavel Kramar za duhovnega pomočnika k sv. Trojici.

(Izredni občni zbor) pogrebnega društva Marijne bratovščine bo v nedeljo, 26. t. m., v mestni dvorani na rotovži točno ob 10. uri. Vabljeni so vsi moški udje tega društva.

(Zanimiv kip.) Gotovo je že vsakdo, kdor je šel za stolno cerkvijo med semeniščem in šenklavsko cerkvijo, zapazil v steni tik ogla na stari zakristiji vzdano glavo z dolgo brado in jako resnim obrazom. Malokdo pa vé, kaj pomeni ta glava. Pomen tega kipa se je celoma pozabil. Da se stvar, ker je res zanimiva, ne pozabi, povedati jo hočemo tu. Kip nam predstavlja Boga Očeta, kot stvarnika sveta. Izražen je ravno trenutek, ko stvarnik izgovarja besedo: „fiat.“ — Od tod ima kip tudi odprte ustnice.

(Za Radetzky-jev spomenik) podaril je prečast. kanonik dr. Janez Kulavic 3 gld.

(V gimnazijo Ljubljansko) se je vsprejelo 838 učencev v 18. razredih, kateri se, z ozirom na namen, ki ga imajo, morali bodo pač pomnožiti, kajti množni in tolikanj različni nauki to bistveno zahtevajo. V prvo šolo latinsko se je potrdilo jih ravno toliko, kakor lani, namreč 203 — s tem razločkom, da je v nemškem razredu lani jih bilo 52, letos samo 45; v slovenskih pa jih je 158! — Ker se po novih postavah nekteri ne še popolnoma potrjeni učitelji umaknejo, in ker dobí g. profesor V. Kermavner zaradi bolezni v očeh dopust za celo leto, vstopijo nekteri novi pomožni učitelji. Vidi se pa, da gimnazija napreduje, kar je veselo znamenje in na čast vodstvu, narodu in deželi. Vlani bilo je dijakov v zščetku leta samo 804 v 18 razredih, letos jih je pa 34 več.

(Huda vročina), ktera nas je letos izredno dolgo še v septembru pestila, vzela je včeraj slovó. Prepodil jo je dež, ki je zrak in zemljo jako ohladil.

(Izpred sodnije.) Pred porotniki stal je 15. t. m. Franc Weber iz Železnikov zaradi hudodelstva uboja. Ker so porotniki spoznali Weberjevo trditev, da se je le branil in ne napadal, če prav je napadalca ubil, za silobran, ga je sodnija obsodila na pet mesecev v ječo. Manj srečen je bil Jeronim Trošt iz Vipave, ki se je imel tudi zaradi uboja, dovršenega pri igri, zagovarjati. Dobil je poltretje leto ječe. — Včeraj stal je pred porotniki Miklavž Jerman zaradi hudodelstva uboja. Ker je bil srboriti fant že poprej enkrat osem mesecev pod ključem zaradi hude telesne poškodbe, naložili so mu sedaj sedem let hude ječe. Tako je prav! Z nepoboljšljivimi pobijalci, ki že v drugič ali tretjič pred sodnijo stojé, kar se dá ojestro! Le tako se bo dala zastreti ostudna in grozna razvada pobijanja.

(Reservisti) Vrhniškega in Ribniškega sodnega okraja letos zaradi kolere ne bodo imeli kontrolnega shoda.

(V Velesovem) je bil od 5. do 13. t. m. sveti misijon, ki so ga vodili č. oo. jezuiti Doljak, Kos in Sajovic. Ljudstva je bilo toliko, da je bila prostorna cerkev kar natlačena. Bili so pa tudi govori izvrstni, ginljivi. Bog plačaj č. gg. misijonarjem njihov blagi trud!

(Nova puška), o kateri smo včeraj v političnem pregledu govorili, bo v resnici čudež današnje orož-

jarske tehnike. Izurjen vojak vstrelil bo z ujo v jedni minuti lahko 30 do 40krat. Kolikokrat bo v eni uri mogoče vstreliti, pač še ne vemo, ker nam ni znano, koliko časa da potrebuje vojak, da puško zopet popolnoma nabije, oziroma naloži s patroni ter osnaži itd. Veljal bo vsak komad okoli 50 gold., treba jih bo pa 1½ milijon. Pa če bi tudi ne veljala 50 gld., temveč veliko manj, bo vendar-le skupna svota zdatno večja, kakor pa 15 milijonov gold., ktere bo vojni minister že v bodočem državnem zboru za uje tirjal. Izumel jo je inženir Manlicher. Ta puška se odlikuje med 150 drugimi te vrste po svoji jednostavnosti in zanesljivosti. Dobra je pa menda že tako, da si boljše misliti skoraj spet ne bo mogoče.

(Kolera) zahtevala je svojo žrtev tudi v Miramaru. Orelova hčerka je umrla, pri soprogi je pa jako malo upanja, da bi se pozdravila.

Razne reči.

— Izdaja nad domovino? Grofinja Brinska je prodala poljsko grajščino Zrniki na Poznanjskem pruski vladi. To je Poljake silno razjarilo, imenujejo to izdajo narodne stvari in „Kur. Poznanjski“ zakliče: „Ali smo mi zavrženo ljudstvo in zgolj berači, ali so izmrla pri nas vsa izročila viteških pradedov. Drugačne izgledu požrtvovalnosti in velikodušnosti nam podaja zgodovina, ko so bili ljudje, ki so prodali zadnjo obleko, da so s tem domovini kaj pripomogli itd. Ali se ne bodemo enkrat zbudili? Dvomimo! Ni davno, kar je poljski plemenitaš na Dunaji zaigral na kartah 400.000 gld. Oj, sramota in nečast.“ — Poljska zgodovina nam res kaže najlepše izgledu rodoljubja, a tudi najbolj gnjusne prizore sebičnosti, oholosti, napuha in grdega izdajalstva.

— „Jeruzalem, ti preganjaš preroke in tiste, ktere k tebi pošiljam... V guberniji Vilna so popolnoma zaprli dve katoliške župniji, češ, ker so duhovni tam delali za prestop unitov v katoliško cerkev in za poljsko narodnost. Ko so lanskega leta v Dublinu dominikance odpeljali, so se nekteri prebivalci ustavljali in bili zaprti; a sedaj so jih izpustili takoj, ko so prisegli, da prestopijo z ženami in otroci v razkolništvo. Tako dela Rusija za razkolništvo, govori pa o blaženih sredstvih, s kterimi pridobiva unite za razkol.

— Pri izpraševanju. „No, Micika, povej, kaj je tvoja edina tolažba v življenju in smrti?“ — Micika: „Misel, da se bom predpustom omožila.“

Telegrami.

Celje, 18. sept. Župnik Sorglechner nekrivim spoznan.

Dunaj, 18. sept. „Wr. Ztg.“ objavlja do ločbo cesarskega namestnika zaradi kolere, kako se je je treba varovati in če pride, kako desinficirati se.

Dunaj, 18. sept. „Mosk. Ztg.“ pravi, da današnja armada, kakor jo imajo Rusi na nogah lahko mirnega srca opazuje dogodke, naj bodo kakoršni-koli in vtegne tudi mogočnim zaveznikom grozen sovražnik postati. Take armade so še najboljši porok pravega vitalne koristi pospeševajočega miru. Na Balkanu bo Rusija delala, ne le kar se ji bo ljubilo, temveč tudi kar bo za potrebno spoznala ter se ne bo prav nič na to ozirala ali bo komu všeč ali ne. Čas koncesij je minol, velike vojaške vaje pri Brestu Litovskem dale so zaželjeni vspeh. Sedaj pride pa diplomacija na vrsto.

Trst, 17. sept. V poslednjih 24 urah zbolelo je tukaj 11 ljudi za kolero, umrli ste pa 2 osebi.

Budapešt, 17. sept. V poslednjih 24 urah zboleli ste dve osebi na kolerini, 2 na koleri nostras in 4 na azijski koleri. Umrle so vsega skupaj tri osebe.

Bukarešt, 17. sept. Brezštevilna množica zbrala se je, da proslavlja napadenega Bratiana; opozicijskim vredništvom so okna pobili, dva časnikarja pa nabili.

Umrli so:

16. sept. Ivana Šelko, kondukerjeva hči, 7 let, Dunajska cesta št. 7, jetika. — Jožefa Beck, usmiljena sestra, 31 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

17. sept. Jožefa Sever, svečarjeva hči, 3 leta, sv. Petra cesta št. 19, jetika. — Janez Ancelj, delavec, 76 let, Ulice na Grad št. 12, Marasmus.

V bolnišnici:

15. sept. Janez Hrala, delavec, 70 let, Marasmus senilis.

Tuji.

16. septembra.

Pri **Matiču**: Natalie pl. Kaltenbrunner, vdova podpolkovnika, z Dunaja. — Luppini, Landau, Feil, Ziegler in Odenthal, trgovci, z Dunaja. — Teodor Wolf, trgovec, iz Bora. — Julij Blau, potovalec, iz Oseka. — Schwarz, tovarnar, iz Litije. — Helena Kutruli, zasebnica, iz Trsta. — Gorup, zasebnik, iz Reke.

Pri **Stonu**: Gustav Cohen, trgovec, iz Pariza. — G. Bittner, trgovec, z Dunaja. — Karl Schmutzer, c. k. podporočnik, iz Trienta. — Karl Dollár, c. k. stotnik, iz Grada. — Emil Obach, nadinženir, s soprogo, iz Grada. — Avgust Jpanko, c. k. stotnik, iz Linca. — vitez M. Manfroni, kontre admiral, z družino, iz Maribora. — V. Woschnogg, posestnik, s sinom, iz Marija Rast. — Jožef Petschar, trgovec, iz Beljaka. — Jožef Gasser, posestnik, iz Trebnjega. — J. pl. Moratti, posestnik, iz Zagrada. — Evgen Pollak, potovalec, iz Trsta. — Guido Beretto, potovalec, iz Udine.

Pri **Tavčarji**: Peter Merlin, trgovec, s sinom, iz Beljaka. — Franc Prevolec, zasebnik, s soprogo, iz Idrije. — M. Petsche, trgovčeva soproga, z družino, iz Ztrega trga. — F. Benčina, zasebnica, iz Starega trga. — Ivana Pitha, zdravniškova soproga, iz Braslovca. — Gaberšek in Miklavc, učitelja, iz Kobarida. — Roza Snaider, urapnikova soproga, s hčerjo, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Albin Leonhardt, trgovec, iz Stuttgarta. — Janez Vrbovec, profesor, iz Ljubljane. — L. Favinielli, zasebnik, iz Verone.

Pri **Virantu**: Jožef Lenovec, trgovec, iz Velikih Lašč. — Franc Blahna, dijak, iz Ribnice. — Martin Petelin, posestnik, iz Iške vasi. — Ludovik Grile, akad. slikar, iz Benetk.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	744-98	+11.4	sl. vzh.	oblačno		
17. 2. u. pop.	743-26	+16.1	sl. vzh.	jasno	0-00	
9. u. zveč.	742-62	+9.2	sl. vzh.	jasno		

Zjutraj oblačno, potem se je zjasnilo; jasna, mesečna noč. Srednja temperatura 12-2° C., za 1-6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. septembra

Papirna renta 5% po 100 gi. (s 16% davka)	84	55	kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	85	25	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118	65	"
Papirna renta, davka prosta	101	45	"
Akcije avstr.-ogerske banke	862	—	"
Kreditne akcije	278	—	"
London	126	—	"
Srebro	—	—	"
Francoski napoleonid.	9	99	"
Ces. cekini	5	97	"
Nemške marke	61	70	"

OGLAS.

Naznanjajoč, da je sl. namestništvo v Trstu podružnico „Ajdoško z okolico“ družbe sv. Cirila in Metoda potrdilo, usoja se podpisani sklicati na nedeljo, t. j. 26. septembra t. l., ob 4. uri popoldne v Höhn-ovo gostilno

prvi redni občni zbor

s tem-le dnevnim redom:

- I. Poročilo pooblaščenca.
- II. Volitev stalnega odbora.
- III. Volitev podružničnega zastopnika.
- IV. Slučajnosti.

Vabljeni so udje ter tudi drugi rodoljubi, da se tega zbora prav mnogobrojno vdeležé, tembolj, ker bode ravno istega dne ob 1/2 8. uri zvečer v korist podružnice

veselica z igro in petjem.

Stud. med. Peter Defranceschi,
pooblaščenec družbe sv. Cirila in Metoda.

Razglas.

Na spomlad leta 1887 se bo v Fari pri Kostelu (okraja Kočevskega) nov farovž zidal. Da se bo pa podvzetnik laglje s potrebnim materijalom preskrbel, se bode dražba že letos in sicer 28. sept. 1886. l. ob 10. uri dopoldne pri Fari vršila. Farovž je cenjen 9232 gl. 43 kr. (med to svoto je zapadana tudi tlaka, cenjena 2423 gl. 43 kr.)

Kdor bo hotel dražiti, bo moral prej vložiti 10% vadijuma ali v denarjih, ali v državnih papirih po takratnem kursu, ali pa tudi s knjigami zanesljive hranilnice. Pod temi pogoji se tudi ponudbe sprejemajo.

Tudi se daje na znanje, da se načrt farovža, kakor tudi pogoji njegovega zidanja vsaki dan lahko izvedó pri c. k. okrajnem glavarstvu v Kočevji, na dan dražbe se bodo vidili pa tudi pri Fari.

Fara pri Kostelu, 22. avgusta 1886.

Za stavbeni odbor:
Šimen Lovšin, župnik.

(3)

Izdajatelj in odgovorni tiskar Josip Jerič.

Tužnega srca javljam vsem sorodnikom in znanec žalostno vest, da je moj predragi soprog, gospod

Janez Nep. Zupanc,

hišni in zemljišni posestnik,

danes, 17. t. m., ob 3. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 80. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo 19. t. m., popoldne ob 4. uri iz hiše št. 8 Trnovski pristan k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah. V Ljubljani 17. septembra 1886.

Ana Zupanc,
soproga.

Razpis štipendij

za posebne šole na tehnološnem obrtniškem muzeji na Dunaji, in sicer za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela, — za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Deželni odbor razpisuje dve štipendiji za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela in za strugarstvo in eno štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1. Štipendiji za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela in strugarstvo znašajo za 12 mesecev po 660 gl.: štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo znaša za 6 mesecev 360 gl.

2. Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmanj skozi pet let v domači deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično poučevati.

3. Prošnjiki za štipendije morajo 20 let stari biti ter dokazati, da so slovenskega in nemškega jezika dobro zmožni.

4. Kdor hoče dobiti štipendijo za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela in za strugarstvo, mora še dokazati, da se je po dovršenem obiskovanju kake strokovne šole za domačo obrtnižo ali po dobro dokončanem pouku pri mojstru praktično posebno odlikoval.

Pouk o mizarstvu in strugarstvu se prične s 1. oktobrom l. 1886.; koliko časa bode trajal, se pa ne more določiti, ker to bode odvisno od izobraženja in nadarjenja vsacega posameznega štipendista. Vendar pa se zahteva od vsacega, da najmanj eno leto dotično šolo nepretrgano obiskuje.

5. Prošnjiki za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo morajo razun tega, kar se pod točko 3. zahteva tudi dokazati, da so ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili; ter dokazati svoje vednosti in dosedanje praktično porabo pri izdelovanju domačih obrtniških izdelkov iz lesa.

Šolski tečaj za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo traja od 1. oktobra 1886 do konca marca 1887.

6. Lastnoročno pisane in z vsemi potrebnimi dokazili podprte prošnje predložiti je najkasneje **do 26. septembra 1886** deželnemu odboru. (1)

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani dne 17. septembra 1886.

Piccoli-eva esenca za želodec.
katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških pričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemoroidne, zlatenice, migrene itd. in je najboljši pripomoček zopet gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Izvrstni učinek te esence potrjujejo spričevala več slovečih zdravnikov (Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec Kranjske, Dr. D'Agostini, Dr. Cambon, Dr. vitez pl. Goravcehi, Dr. Pardo v Trstu, Dr. K. Minola, mestni phisikus v Milánu, kakor tudi veliko prečast. g. župnikov in na tisoče oseb, ki so jo rabile in se le njej zahvaljujejo za zopet pridobljeno zdravje).

Cena eni steklenici 10 kr.

Izdelovatelj te esence jo pošilja po pošti v zabojčih po 12 steklenic 1 gl. 36 kr. Poštne stroške plačujejo p. t. naročniki. (7)

Lekarna
G. Piccoli-ja
„Pri Angelu“
v Ljubljani,
na Dunajski cesti,

je vedno preskrbljena z vsemi zdravili najboljše baže in izvršuje vsako naročilo najhitreje in točno proti poštnemu povzetju.

Priporočilo

za vezanje šolskih in drugih knjig. Različne vezi navadnih šolskih knjig od 12 do 25 kr.

Janez Bonač,

knjigovez, Poljanska cesta št. 10.

V moji založbi sta izšla

Molitvenik za dečke,

Molitvenik za deklice.

Oba molitvenika, v lepi slovenščini, izbranih molitvic sta dobro priporočljiva za otroke od 7 do 12 leta. — Trpežne vezi 1/2 platno 24, lepo platno, 30, usnje 36, zlata obreza 50—60 kr. Posebne vezi za dečke 80 kr., za deklice 1 gl. 10 kr. Na vsacih 12 enega za nameček. (3)

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

parne ulice, poleg parnega mlina v Ljubljani.

Zahvaljeva se častitim naročnikom, posebno prečastiti duhovščini za dosedanje zaupanje, za mnoga naročila, javljam, da sem se preselil s svojo delavnico v lastno hišo poleg parnega mlina, obdržim pa v svoji dosedajni delavnici pri mesarskem mostu še malo podružnico, v kateri so razstavljeni na ogled razni spominki izdelani iz mnogoterih marmeljev in različna stavbena dela. Sprejemajo se v filijali tudi naročila. Izdelujem pa nagrobne spomenike po najnovejših obrisih, plošče za rake z najtrdnjeseja kamna, tudi prevzajem popravila na tukajšnjem kakor tudi oddaljenem pokopališču, zasekujem stoječim spomenikom érke in popravljam stare spomenike. Najtopleje se priporočam slavnemu občinstvu za vsa dotična dela: prečastiti duhovščini za vsakaka cerkvena kamenita dela najfinejša in najnavadnejša. Vsako naročilo bodem izvrševal točno, lepo, solidno in prav po nizki cení. — Priporočaje se sl. občinstvu in prečastiti duhovščini za mnoge naročila sem

z najodličnejšim spoštovanjem

Vincenc Čamernik,

(3)

kamnosek.

M. Gerber,

c. kr. zaloga šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, zaloga in kupčija s papirjem v Ljubljani

poleg zvezdnega drevoreda št. 4 (nova)

priporočá

normalne šolske knjige za 1886/87 l.,

kakor tudi vse v šolsko stroko spadajoče stvari, in sicer:

Greiner-jeve, Pokorny-jeve, Grubbauer-jeve in Musil-ove pisne zvezke in vsakoršne risalne zvezke, peresa, držaje. Razne tinte: érno, ru-dečo, modro zeleno zlato. Svinčnike, Hardtmut-ove, Faber-jeve in Austria-Pencils. Elastične tablice, ploščice v lesenih okvirjih, értala, gumije, razne peresnice, barvice in épice, zavitke, vpisne knjige načrtane in nenačrtane, razne velikosti in debelosti. Patentovane deske za risanje, s primer-nimi linijali, deske za risanje, risarska ravnila (linjali) in vsakovrstno risarsko orodje, kakor tudi kotomeri različne velikosti. Bloki za risanje v navadni velikosti in trdnosti. Papir za risanje, risarsko ogle, kreča, prilepni žeblički, tuši, brisala, tehniške barve, papir in platno za pavziranje, slikarske palete, prenašalec (oglomeri), šolske torbice za knjige, žepni tintniki, papir za note itd. (3)

Izborna

boteljska bela vina!

Zarad preselitve deželne vinorejske šole iz Slapa v Vipavi v Grm na Dolenjsko, prodaja podpisano vodstvo sledeča izborna bela boteljska vina po znižanih cenah:

Rénski rizling l. 1879 po 50 kr. boteljka
Rulandec " 1881 " 50 " "
Cesarsko vino " 1884 " 50 " "

Boteljka drži stari polič.
Naročitve sprejemajo se le do konca septembra t. l.

Plačilo proti povzetju. (3)

Vodstvo deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu pri Vipavi.